

Year of Review 2013	נוהל עבודה עם חיות SPF במעבדות חוץ מאושרות	Edition:01, Version:01
	SLAB-RES-XLAB-001	Date: 07.11.2013

1. מטרה

- 1.1 הגדרת כללי העבודה עם בעלי חיים במחקר, המתבצעת במעבדות מחקר מחוץ לבית החיות כאשר החיות נדרשות להיות מוחזרות לבית החיות.
- 1.2 להבטיח תהליך מבוקר של אישור מעבדת חוץ, אישור עבודה של חוקרים במעבדות אלה ועבודה נכונה עם החיות.

2. תחום

- 2.1. וטרינרים של הרשות
- 2.2. חוקרים
- 2.3. אחראים על מעבדות חוץ מאושרות

3. בטיחות

אין הוראות בטיחות לנוהל זה.

4. הוראות

4.1. מהי מעבדת חוץ מאושרת

- 4.1.1. מעבדת מחקר מחוץ לבית החיות ודומה לחדרי העבודה הממוקמים בתוך היחידה. מעבדת חוץ משמשת לפרוצדורות הנעשות בחיות המוחזקות בבית החיות של הרשות בלבד.
- 4.1.2. 4.1.2 כל מקום עבודה חיצוני שיאכלס חיות שיוחזרו אחר כך ליחידת ה-SPF, יאושר מראש ע"י וטרינר היחידה ויחשב כשלוחה של יחידת ה-SPF
- 4.1.3. 4.1.3 באופן עקרוני יש שני סוגי מעבדות:
 1. המשמשת לעבודת החוקר הראשי וקבוצתו בלבד.
 2. המשמשת כמעבדת שירות עבור קבוצות חוקרים נוספות.

4.2. תהליך אישור מעבדת חוץ

- 4.2.1. 4.2.1 אישור מעבדת חוץ לעבודה יינתן רק לאחר ביקור הוטרינר במעבדה ומילוי "טופס בקשה לאישור מעבדת חוץ". בטופס יצוינו תנאים להפעלת המעבדה (מבחינת סידור המעבדה, דרך החיטוי שלה וקביעת נהלי עבודה)
- 4.2.2. 4.2.2 לאחר מילוי הטופס וקיום כל התנאים בו – יינתן האישור להפעלת המעבדה כמעבדת חוץ. במידת הצורך ייקבע ביקור נוסף של הוטרינר לבדיקת קיום כל התנאים ומתן אישור סופי.
- 4.2.3. 4.2.3 לכל מעבדת חוץ ימונה **אחראי מעבדה** אשר יוודא קיום נוהל זה במעבדתו.
- 4.2.4. 4.2.4 העתק של האישור יינתן לאחראי המעבדה לתיוק אצלו, המקור יתויק במשרד הוטרינרים בקלסר המתאים.

4.3. אישור לחוקר לעבוד במעבדות חוץ מאושרות

- 4.3.1. העבודה של כל חוקר במעבדה, תתבצע אך ורק לאחר קבלת אישור כתוב מאת הווטרינר האחראי על בית החיות. האישור יינתן לאחר הדרכת החוקר.
- 4.3.2. חוקר המעוניין לקבל אישור להוציא חיות למעבדת חוץ יעבור פגישה והדרכה ע"י הווטרינר האחראי. בתום הפגישה, הווטרינר ימלא טופס "אישור עבודת חוקר במעבדת חוץ" שיועבר לאחראי המעבדה.
- 4.3.3. האישור ניתן לחוקר המודרך, לבקשת מחקר מסוימת ולפרוצדורה מסוימת בבקשה.
- 4.3.4. האישור הוא בעל תוקף מוגבל של זמן (בהתאם לתוקף בקשת האתיקה הרלוונטית).
- 4.3.5. האישור מותנה בכך שלחוקר ולקבוצה הרשאות מחקר לעבודה ביחידת SPF הרלוונטית.
- 4.3.6. הטופס ישמר במשרד הווטרינרים ובמעבדת החוץ.
- 4.3.7. אחראי המעבדה לא רשאי להכניס לעבודה במעבדה חוקרים אלא אם העבירו אליו את הטופס החתום מהווטרינר. האחראי יתייק אצלו את טופס האישור לביקורת.

4.4. כללים המתקיימים במעבדות חוץ

- 4.4.1. חל איסור מוחלט להכניס למעבדת החוץ כל בעל חיים שאינו מבית החיות הרלוונטי ושלא התקבל עבורו אישור מהווטרינר האחראי.
- 4.4.2. חוקר שקיבל אישור לעבוד במעבדת חוץ, יתאם את העבודה מול אחראי המעבדה.
- 4.4.3. האישור לעבודה יינתן לכל מחקר בצורה ספציפית, ויהיה מוגבל לאותו מחקר.
- 4.4.4. אין להשאיר בחדר חיות overnight. בסיום העבודה חייב החוקר להחזיר את החיות לבית החיות כפי שאושר ע"י הווטרינר.
- 4.4.5. הבאת חיות למעבדה אפשרית אך ורק מתוך אחד מבתי החיות באוניברסיטה העברית, כפי שאושר ע"י הווטרינר בפגישה, ולא משום מקור אחר.
- 4.4.6. סעיף 4.4.5 מתייחס רק ליחידות הקצה, ב-SPF ראשי אין החזרה של חיות לאחר הוצאתם.
- 4.4.7. החיות יועברו למעבדת החוץ ויוחזרו ממנה בכלוב/מיכל שאושר ע"י הווטרינר בפגישה.

4.5. כללים נוספים הרלוונטיים למעבדות חוץ SPF בלבד

- 4.5.1. העבודה במעבדה תתבצע עם חלוקים שימשו לעבודה עם חיות בלבד (או חלוקים חד פעמיים), כפפות, כיסויי נעליים וציוד מעוקר.
- 4.5.2. כל הכנסת ציוד למעבדה תיעשה לפי נהלי העבודה של יחידת ה-SPF ורק לאחר תהליך חיטוי ועיקור. הכנסת חומרים ביולוגיים תיעשה רק לאחר קבלת אישור לכך מהווטרינר האחראי ומהאחראי על המעבדה
- 4.5.3. חוקרים מתבקשים להשתמש ככל האפשר בכלי עבודה שאותם ניתן להשאיר במעבדה בגמר השימוש ולא להוציאם ולהחזירם בתדירות, למעט כלי ניתוח שיוצאו על מנת לעבור ניקיון וסטריליזציה באוטוקלב.

- 4.5.4. אופן הוצאת חיות מה- SPF למעבדת חוץ מאושרת והחזרתם ליחידה:
- 4.5.4.1. החוקר יגיע ליחידת ה- SPF בה נמצאות החיות שלו, וייקח את החיות בכלוב פילטר בו הן נמצאות.
- 4.5.4.2. יש לשים את הכלוב במנדף בחדר בו מוחזקות החיות, להפוך את בקבוק המים או להוציאו.
- 4.5.4.3. במקרים שהחיות נלקחות **להקרנה**:
- 4.5.4.3.1. החיות יוכנסו לתא ההקרנה שיוכנס לתוך כלוב הפילטר.
- 4.5.4.3.2. תא ההקרנה יילקח מעובד היחידה, לאחר חיטוי באחריות בית החיות. יש להודיע מראש על דרישה לשימוש בתא ההקרנה.
- 4.5.4.3.3. החיות יוקרנו מבעד לכלוב הפילטר בלי לפתוח אותו.
- 4.5.4.4. יש לעטוף את הכלוב בשלוש שקיות ניילון קשורות ואטומות ממרכז היחידה.
- 4.5.4.5. החוקר ייקח את הכלוב הארוז מבית החיות בדרך היציאה הרגילה (דרך כניסת חוקרים, שם יפשוט את בגדי יחידת ה-SPF) אל מעבדת החוץ.
- 4.5.4.6. לפני הכניסה למעבדת החוץ, השקית החיצונית תוסר והכלוב העטוף ירוסס בחומר חיטוי.
- 4.5.4.7. בתוך המעבדה, שקיות הניילון רק יופשלו מעל החלק העליון של הכלוב כדי לאפשר אוורור של הכלוב ואת פתיחתו (תחתית הכלוב לא תונח ישירות על משטח העבודה). כל עכבר/חולדה יוצאו בתורם והחוקר יעבוד עליהם כפי שמתואר בסעיף הבא וכפי שמסוכם עם הוטרינר האחראי בפגישה המקדימה. מכסה הפילטר יישאר סגור כמה שאפשר.
- 4.5.4.8. העבודה עם החיות במעבדה תיעשה על משטח העבודה. לפני תחילת העבודה יש לחטא היטב את משטח העבודה עם חומר החיטוי הנמצא במרסס או עם אלכוהול 70%. רצוי לפרוש נייר עבודה על המשטח ולעבוד עליו.
- 4.5.4.9. בסיום העבודה במעבדה החוקר יקפל את הנייר עליו עבד ויזרוק לפח, ינקח את משטח העבודה והרצפה, יזרוק ציוד מתכלה לפח המתאים וינקח ציוד קבוע, ולבסוף יחטא היטב את משטח העבודה עם חומר החיטוי.
- 4.5.4.10. חוקר שעבד עם חיות במעבדת חוץ יחזיר את החיות בכלובי הפילטר שלהן ליחידת ה- SPF הרלוונטית (כפי שתואם מראש עם הוטרינר האחראי) ושם יוחזקו עד גמר הניסוי. אין להחזיר חיות ממעבדת חוץ ליחידת ה- SPF הראשית (קומה 7 בפקולטה לרפואה בעין כרם וקומת קרקע במכון למדעי החיים בגבעת רם).
- 4.5.4.11. בגמר העבודה ייעטף הכלוב שוב בשתי שקיות הניילון ויילקח ליחידת ה- SPF. ניילון אחד יוסר בחדר ההלבשה, והניילון הפנימי יוסר ליד המנדף המרכזי של היחידה. הכלוב ירוסס מבחוץ בחומר חיטוי במנדף המרכזי.
- 4.5.4.12. החוקר ייקח כלוב קומפלט חדש (קומפלט = תחתית, רשת, בקבוק ומכסה פילטר) ממרכז היחידה ויעביר את המכרסמים בתוך המנדף המרכזי מהכלוב שהיה בחוץ לכלוב החדש. החוקר ישים למכרסמים מזון ומים ויעביר את פתק הכלוב לכלוב החדש ואז יעביר אותו לתוך חדר החיות.
- 4.5.4.13. הכלוב הישן (ותא ההקרנה) יונח במקום המיועד לכלובים מלוכלכים (מסדרון מלוכלך או עגלת כלובים מלוכלכים).

5. מסמכים רלוונטיים

5.1. טופס אישור עבודת חוקר במעבדת חוץ מאושרת והחזרת החיות לאחר מכן ליחידה

TOF-SLAB-RES-XLAB-001

5.2. טופס בקשה לאישור מעבדת חוץ לעבודה עם חיות SPF

TOF-SLAB-RES-XLAB-002

5.3. טופס רשימת מעבדות חוץ מאושרות

TOF-SLAB-RES-XLAB-003

5.4. מדריך הוראות עבודה עם חיות SPF במעבדות חוץ מאושרות

GUIDE-SLAB-RES-XLAB-001